

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали

III Міжнародної науково-методичної конференції

6 травня 2022 р.

Харків – 2022

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі:

Н.В. Руда – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Л.М. Ямпольська – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

І.А. Скрязловська – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

К.Є. Жукова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

О.Ю. Озерська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Н.С. Самойленко – викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 6 від 15.06.2022*

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції, 6 травня 2022 р. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 299 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2022

ЗМІСТ
СХІДНА ФІЛОЛОГІЯ

Alibekiroğlu Sertan. Küresel Bakışın Dil Değişmelerine Etkileri.....	6
Can Eda, Kuruoğlu Gülmira. False Start Production of Turkish Patients with Alzheimer's Disease.....	8
Durlanık M. Latif. Türk Dil(ler)inin Dil Bilimsel Temel Özellikleri.....	11
Gani Büşra Nur, Kuruoğlu Gülmira. Türkiye’de Yaşayan Suriyeli Mülteci Çocukların Konuşmalarında Tespit Edilen Anlam Bilimsel Yanlıkların Dil Bilimsel Analizi.....	12
Mergen Filiz, Kuruoğlu Gülmira. Processing Emotion Words by Turkish Monolinguals.....	15
Özcan Vural Ayşegül, Kuruoğlu Gülmira. Verbal Communication in Schizophrenia.....	19
Skrazlovska Iryna. Ukrayna Harkiv Bölgesinin Türkçe Kökenli Yer Adlarının Semantik Özellikleri.....	21
Алиева Таира Забытые «мученики» науки или «Над арабскими рукописями».....	25
Бабаева Эльнура «Рисале-и аруз» Абдуррахмана Джамии и его бакинський список.....	28
Басам Санатуллах. Дослідження історії виникнення мови дарі.....	30
Гложик Карина. Аналіз лексики сучасних коміксів на матеріалі «我来自游戏» та «传说中的恶役公主».....	33
Гопка Інна. Лінгвопрагматичні особливості китайських ідіоматичних виразів (перекладознавчий аспект).....	34
Жукова Катерина. Шість категорій ієрогліфів застарі для сучасної науки?.....	36
Завгородня Олена. Рубаї Омара Хайяма в перекладі Василя Мисика.....	38
Ільницька Марія. Людський страх та мотив «схибленості» влади у творах Олени Звичайної та Чжан Айлін.....	41
Ільченко Анастасія. Парцеляція простих речень у творах жанру хуацзю.....	43
Искендерли Рена. Творческое наследие Шемседдина Сами и его сочинения в коллекции Института рукописей НАН Азербайджана.....	46
Коляда Аліна. Фразеологічні одиниці пекінського діалекту у п’єсі Лао Ше «Чайна».....	48
Компанієць Олександра, Компанієць Володимир. Едгар Керет – особливості перекладу українською.....	50
Лю Синься. Исследование межкультурных факторов перевода слов при обучении русскому языку в Китае.....	51
Ляшун Юлія. Особливості лексико-граматичних трансформацій в художньому китайсько-українському перекладі (на матеріалі оповідання Ся Шана (夏商).....	55
Мораді Арезу. Миролюбиві мотиви поезії Парвін Етесамі.....	57
Руда Наталія, Мараховська Оксана. Визнання творчого спадку Нізамі Гянджеві у сучасному Китаї.....	58
Саніна Ганна, Родін Олександр. Мовні артефакти айну – аборигенів японських островів.....	60
Семенюк Єлізавета. Диференціації понять «слово» та «ієрогліф» у сучасній китайській лінгвістиці.....	63
Сокол Анна. Втілення основних гендерних тенденцій китайського літературного простору першої половини ХХ століття у драмі Ся Яня «Ароматні трави на горизонті».....	65
Соколова Анастасія. Емоційно забарвлена лексика розмовного стилю китайського телебачення.....	68
Хижа Іван. Вживання лексико-стилістичних засобів у новелі Мо Яня «Відпустити на волю».....	69
Шапаренко Елліна. Порівняння основних стилістичних особливостей публіцистичного стилю російської та китайської мов.....	71

پرسید زان میانه یکی کودک یتیم
 آن یک جواب داد چه دانیم ما که چیست
 کاین تابناک چیست که بر تاج پادشاست
 پیداست آنقدر که متاعی گرانهاست
 این اشک دیده من و خون دل شماس
 این گرگ سالهاست که با گله آشناست
 آن پادشا که مال رعیت خورد گداست
 تا بنگری که روشنی گوهر از کجاست
 بر قطره سرشک یتیمان نظاره کن
 پروین، به کجروان سخن از راستی چه سود
 کو آنچنان کسی که نرنجد ز حرف راست

دیدگاه و نقطه نظر پروین به صلح:

اینکه " صلح" پس از گذشت هزاران سال از حضور انسان بر پهنه زمین و وقوع هزاران جنگ خونین و هولناک تبدیل به یکی از آرزوهای نیازهای اساسی انسان ها شده است به گونه ایی که در جهان رویایی صاحبان اندیشه که از آن به اتوپیا یا آرمانشهر نام برده می شود و یکی از مولفه های آن، وجود صلح در میان آحاد جامعه است. شاعران ایران زمین نیز در اشعار خود به این رویای شاید دست نیافتنی اشاراتی صریح و روشن داشته اند. نمونه این صلح خواهی را در شعر حافظ، سعدی، مولانا و ... می توان به وفور یافت. در اینجا نگاه کوتاهی به اشعار پروین اعتصامی از منظر صلح می پردازیم. بر مبنای یک مقایسه، پروین اعتصامی کمترین کاربرد واژه صلح و آشتی را در مقیاس با شش شاعر رده نخست فارسی داشته است و در موارد کمی نیز که از این واژه بهره برده به تعریض و کنایه از آن یاد کرده است. این نگاه نه چندان مثبت را در مناظره های گربه و موش، آسیا و آب، ذره و خفاش و نیز شعر خطاب به روان انسانی پروین می توان دید.

در مقابل، او از واژه هایی همچون نیکی، خوبی، عشق، دوستی، صفا و وفا استفاده میکند که عمل به آنها همان فضای صلح را ایجاد می کنند با این تفاوت که این اتفاق در درون محیطی به نام خانه رخ می دهد. او به صلح اعتقاد دارد اما راه رسیدن به آن را خانه می داند لذا در اشعار خود ۱۰۷ بار تنها از دو واژه خانه و سرا استفاده میکند و این، اهمیت عنصر خانه و خانواده و لزوم ایجاد صلح و صفا در فضای آن را در نظر پروین نشان می دهد امری که می تواند در نهایت به ایجاد صلح در گسترش جهان بینجامد.

در قطعه ای زیبا از مقطعات پروین اعتصامی، در محاوره ای که میان یک "تله" و بچه موش اتفاق می افتد "تله" در صدد بر می آید با نشان دادن جهانی رویایی است بچه موش را فریب دهد و او را به دام اندازند. او در توصیف این جهان آرمانی، خانه ای را وصف میکند که نهایت آسایش و آرامش را در خود دارد؛

اگر زاد و توشه نیست، چه غم زانکه این خانه، پر ز نوش و نواست
 جای، تا کی کنی به زیر زمین رونق زندگی ز آب و هواست
 اندرین خانه، بیم رهن نیست هر چه هست، ایمنی و صلح و صفاست
 نشنیدم بنا، چنین محکم گرچه در دهر، صد هزار بناست
 جای ادوه، درین مکان شادبست جای نان، اندرین سرا حلواست
 امیدوارم روزی صلح و امنیت در جهان برقرار شود و زیستن انسانها در فضای به دور از تنش و جنگ و کشتار باشد.

منابع:

1. م. اسحاق، «پروین اعتصامی»، در ادبیات نوین ایران: از انقلاب مشروطیت تا انقلاب اسلامی، ترجمه و تدوین یعقوب آژند، تهران 1363 ش.
2. محمدعلی اسلامی ندوشن، نوشته های بی سرنوشت: «پروین اعتصامی»، تهران 1376 ش
3. پروین اعتصامی، دیوان قصائد و مثنویات و تمثیلات و مقطعات خانم پروین اعتصامی، تهران 1333 ش.
4. فرشته داوران، «شعر غیرشخصی پروین اعتصامی»، مجله ایران شناسی، سال 1، ش 2 (تابستان 1368).

ВИЗНАННЯ ТВОРЧОГО СПАДКУ НІЗАМІ ГЯНДЖЕВІ У СУЧАСНОМУ КИТАЇ

к.ф.н., доц. Руда Наталія Вікторівна

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
 Мараховська Оксана, студентка 4 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Фігура Нізамі Гянджеві – одного з найвидатніших азербайджанських та перських поетів та вчених – відома практично будь-якій освіченій людині. Його творча

спадщина настільки велика, що досі не вивчена до кінця. Його твори перекладені багатьма мовами світу. У країнах Центрального та Близького Сходу творчість Нізамі глибоко вивчається з погляду літератури, поезики, філософії, педагогіки. Для багатьох людей всього світу особистість великого поета є взірцем мудрості та гуманізму, яке поетичні твори служать провідником у прекрасний світ азербайджанської та перської літератури.

Без сумніву, спадок поета широко відомий у сучасному китайському суспільстві. Свідченням цього є урочисте відкриття пам'ятника Нізамі у Пекіні у грудні 2012 року. Присутні на церемонії відкриття Посол Азербайджанської Республіки, а також велика кількість представників урядових органів Китаю наголосили на визнанні світового значення творчості поета. Пам'ятник Нізамі Гянджеві у Пекіні є символом непорушної дружби та співпраці двох народів – азербайджанського та китайського.

Поезія Нізамі вивчається на філологічних факультетах найбільших університетів Пекіна, Шанхаю, Тяньцзіні, Даляні, Ухані. Більш глибоко з його творчістю знайомляться китайські студенти, які вибрали для себе спеціальності «Азербайджанська мова та література» та «Перська мова та література». Так, у Пекінському університеті іноземних мов та у Шанхайському університеті іноземних мов регулярно проводяться наукові конференції, круглі столи, поетичні вечори, присвячені творчості Нізамі Гянджеві, на яких студенти читають в оригіналі та обговорюють його вірші.

Починаючи з 1980 року, книги з поезією Нізамі у перекладі китайською мовою великими тиражами публікуються практично щорічно. Китайською мовою вибірково перекладено п'ять поем під загальною назвою «Пандж Гандж»: поеми «Лейлі та Меджнун», «Сім красунь», «Скарбниця тасмниць», «Іскандер-наме», «Сад правди». Неважко зрозуміти, чому творчість Нізамі близька сучасним китайцям. Поезія, повна алегорій, прихованих порівнянь, звернення до вищих сил, слава прекрасного – все це можна знайти у віршах таких відомих китайських поетів, як Лі Бо, Ду Фу, Ван Вей, Тао Юаньмін, Цзі Кан. Високий стиль, високий склад, милування красою, уславлення шляхетності, достоїнств, заклик до миру та дружби зустрічаються у багатьох поетичних творах середньовічних китайських поетів. Саме тому поеми Нізамі Гянджеві знайшли відгук у душах китайського народу, визнаного поціновувача прекрасного.

Ще одним свідченням високої оцінки спадщини Нізамі є проведений у травні 2021 року у Шанхаї літературний вечір, присвячений святкуванню 880-річчя поета. Захід був організований Шанхайською організацією співпраці спільно з Посольством Азербайджанської Республіки в Китайській Народній Республіці та Фондом Гейдара Алієва. Усі учасники відзначили неоціненний внесок Нізамі Гянджеві у скарбницю світової поезії та мистецтва. У рамках літературного вечора відбулося відкриття погруддя великого поета, виготовленого відомим китайським скульптором Юань Сікунем.

Таким чином, можна зазначити, що сучасний Китай високо цінує творчу спадщину азербайджанського та перського поета Нізамі Гянджеві, а також робить все для того, щоб його ім'я було відоме у всьому Китаї, а твори поета вивчалися в університетах як в оригіналі, так і в перекладі китайською мовою.